

Udskriftsdato: lørdag den 20. juni 2026

KEN nr 9488 af 29/06/2011 (Historisk)

Påbud om at standse tagarbejde indtil der er truffet effektive foranstaltninger mod nedstyrtningsfare og påbud om brug af arbejdsmiljørådgiver

Ministerium: Beskæftigelses- og Ligestillingsministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Arbejdmiljøklagenævnet, j.nr. 5900068-11 og 5900069-11

Påbud om at standse tagarbejde indtil der er truffet effektive foranstaltninger mod nedstyrtningsfare og påbud om brug af arbejdsmiljørådgiver

Resumé

Arbejdstilsynet konstaterede, at virksomhedens ansatte udførte arbejde på et tag med en hældning på ca. 23°. Højden til tagfoden blev målt til 3 meter og højden til tagkip blev målt til 5,9 meter.

Arbejdstilsynet gav virksomheden et påbud om straks at standse arbejdet, indtil der var truffet effektive sikkerhedsforanstaltninger og påbud om arbejdsmiljørådgiver.

Et enigt Arbejdsmiljøklagenævn fastholdt Arbejdstilsynets påbud, idet nævnet lagde vægt på, at det fremgik af Arbejdstilsynets konstateringer bestyrket af fotos, at de ansatte arbejdede mindre end 2 meter fra gavlen, hvorved der var en overhængende, betydelig fare for nedstyrtning.

Arbejdsmiljøklagenævnet lagde desuden vægt på, at der ved tagfoden på den ene side af bygningen var opstillet et stillads, som imidlertid ikke var forsynet med et rækværk. Stilladset udgjorde derfor ikke en effektiv sikring mod nedstyrtning fra taget. Der var ikke opstillet stillads eller lign. langs bygningens øvrige sider, herunder ikke ved gavlen. Der var ikke anvendt anden sikring mod nedstyrtning.

Vedrørende påbuddet om arbejdsmiljørådgiver bemærkede nævnet, at nedstyrtningsfare efter reglerne er et komplekst og alvorligt arbejdsmiljøproblem, der automatisk udløser et rådgiverpåbud, og nævnet fastholdt derfor også dette påbud.

[Adressat udeladt]

Arbejdsmiljøklagenævnet har på møde den 28. juni 2011 behandlet virksomhedens klage over Arbejdstilsynets afgørelse af den 30. marts 2011, hvorved virksomheden fik påbud om:

- 1) Straks at standse arbejdet på taget på byggepladsen [adresse udeladt] indtil der er truffet effektive foranstaltninger mod nedstyrtning
- 2) At bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå sig med at forebygge, at overtrædelsen gentager sig.

Nævnet traf følgende

A F G Ø R E L S E

Arbejdsmiljøklagenævnet fastholder, at virksomheden på byggepladsen [adresse udeladt] straks skulle standse arbejdet på taget, indtil der er truffet effektive foranstaltninger mod nedstyrtning, og at virksomheden skal bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at forebygge, at overtrædelsen gentager sig.

Virksomheden skal senest den 5. oktober 2011 have efterkommet påbuddet om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Desuden skal virksomheden senest den 16. august 2011 give Arbejdstilsynet meddelelse om, hvilken autoriseret arbejdsmiljørådgiver, virksomheden har indgået aftale med.

B E G R U N D E L S E

Påbuddet om at standse arbejdet på taget

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger vægt på, at Arbejdstilsynet den 29. marts 2011 på byggepladsen [adresse udeladt], konstaterede, at virksomhedens ansatte udførte arbejde på et tag, uden tilstrækkelig sikring mod nedstyrtning, hvorved der var en overhængende, betydelig fare for de ansattes sikkerhed.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herved vægt på, at de ansatte arbejdede på et tag med en hældning på ca. 23°, at højden til tagfoden blev målt til 3 meter, og at højden til tagkip blev målt til 5,9 meter.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger endvidere vægt på, at det fremgår af Arbejdstilsynets konstateringer og billedmateriale i sagen, at de ansatte arbejdede mindre end 2 meter fra gavlen, hvorved der var en umiddelbar fare for nedstyrtning, f.eks. ved en utilsigtet reaktion på noget uforudset.

Arbejdsmiljøklagenævnet lægger herudover vægt på, at der ved tagfoden på den ene side af bygningen var opstillet et stillads, som imidlertid ikke var forsynet med rækværk. Stilladset udgjorde derfor ikke en effektiv sikring mod nedstyrtning fra taget. Der var ikke opstillet stillads eller lign. langs bygningens øvrige sider, herunder ikke ved gavlen. Der var ikke anvendt anden sikring mod nedstyrtning.

Det følger af reglerne om bygge- og anlægsarbejde, at der ved arbejde eller færdsel på tage med en hældning på 15° eller derover, hvis tagfoden er mere end 2 meter over det omgivende underlag, og der under arbejdets udførelse vil forekomme arbejde eller færdsel i en højde af 5 meter eller derover, inden arbejdet påbegyndes, ved tagfoden skal anbringes stillads, skærm, net eller lign., der med sikkerhed kan standse fald af personer.

Endvidere følger det af reglerne, at der ved gavle langs tagkanten skal opsættes rækværk eller anden lige så effektiv kollektiv sikkerhedsforanstaltning mod nedstyrtning, hvis der arbejdes eller sker færdsel på tage med en hældning på 15° eller derover, arbejdet eller færdslen sker mindre end 2 meter fra gavlkanten, og den lodrette afstand fra det sted ved gavlkanten, hvor der arbejdes eller sker færdsel, overstiger 2 meter til det omgivende underlag.

På den baggrund finder Arbejdsmiljøklagenævnet, at der er grundlag for Arbejdstilsynets påbud om, at virksomheden straks skulle standse arbejdet på taget, indtil tilstrækkelig sikring var etableret.

Vedrørende virksomhedens bemærkninger om, at virksomheden ikke er enig i Arbejdstilsynets overvejelser om at anmelde virksomheden til politiet med henblik på en bøde, bemærker Arbejdsmiljøklagenævnet, at dette ligger udenfor nævnets kompetence at tage stilling til. Arbejdsmiljøklagenævnet henviser derfor til Arbejdstilsynet vedrørende dette spørgsmål.

Påbuddet om autoriseret arbejdsmiljørådgiver

Arbejdsmiljøklagenævnet finder, at virksomheden har overtrådt arbejdsmiljølovgivningen vedrørende et komplekst arbejdsmiljøproblem, som Arbejdstilsynet har givet påbud om.

Ifølge reglerne om rådgiverpåbud skal arbejdsgiveren efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed eller sundhed.

De arbejdsmiljøproblemer, der udløser et rådgiverpåbud ved komplekse og alvorlige overtrædelser, kan være konstateret ved enkeltstående tilsyn eller et samlet tilsynsforløb.

Endvidere følger det af reglerne, at nedstyrtningssfare udgør et alvorligt og komplekst arbejdsmiljøproblem, der automatisk udløser et rådgiverpåbud.

Der afgives ikke rådgiverpåbud, hvis virksomheden inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

Ud fra det oplyste om arbejdets karakter må det lægges til grund, at virksomheden ikke inden for det seneste år forud for Arbejdstilsynets påbud har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og den nævnte undtagelsesbestemmelse finder derfor ikke anvendelse.

På den baggrund finder Arbejdsmiljøklagenævnet ligeledes, at der er grundlag for Arbejdstilsynets påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver.

Arbejdsmiljøklagenævnets afgørelse er truffet af et enigt nævn.

R E G L E R

Arbejdsmiljøklagenævnet har ved afgørelsen anvendt følgende regler:

- Om nedstyrtningsfare:
 - § 38 og § 39, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.
- Om sikkerhedsforanstaltninger ved tagarbejde:
 - § 38, stk. 1, nr. 2 og stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1516 af 16. september 2010 om bygge- og anlægsarbejde.
- Om Arbejdstilsynet ret til at træffe afgørelse og standse arbejdet:
 - § 77, stk. 2, nr. 3, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010.
- Om påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver:
 - § 77a, i lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010
 - § 6 og § 23, i bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere.

Reglerne kan læses på de følgende sider.

O P L Y S N I N G E R

Sagen er afgjort på grundlag af de dokumenter, som klagenævnet har modtaget fra Arbejdstilsynet.

På klagenævnets vegne

[navn udeladt]

Kopi til:

- [navn udeladt]
- [navn udeladt]

Regler

Lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 1072 af 7. september 2010

...

Kapitel 5

Arbejdets udførelse

§ 38. Arbejdet skal planlægges, tilrettelægges og udføres således, at det sikkerheds- og sundhedsmæssigt er fuldt forsvarligt.

Stk. 2. Anerkendte normer eller standarder, som har sikkerheds- eller sundhedsmæssig betydning, skal følges.

§ 39. Beskæftigelsesministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke krav der skal være opfyldt, for at arbejdet kan anses for fuldt forsvarligt planlagt, tilrettelagt og udført, herunder om

- 1) sikkerheds- og sundhedsmæssige foranstaltninger vedrørende arbejder, arbejdsprocesser og -metoder, f.eks. for at undgå sammenstyrtning, nedstyrtning, sammenskridning, rystelser, stråling, støj eller eksplosions-, brand- eller sundhedsfare ved luftarter, dampe, støv og røg, hede, kulde eller lugt, sygdomssmitte eller forkerte arbejdsstillinger, bevægelser eller belastninger,
- 2) forbud mod særligt farlige arbejder, arbejdsprocesser og -metoder,
- 3) opslag eller egnet markering.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren kan endvidere fastsætte regler om særligt arbejdstøj og personlige værnemidler, herunder om hvem der skal afholde udgifterne hertil.

...

Kapitel 13

Arbejdstilsynet

...

§ 77. Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven, og kan herunder påbyde, at forholdene bringes i orden straks eller inden en frist.

Stk. 2. Skønner Arbejdstilsynet det nødvendigt for at afværge en overhængende, betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, kan det påbyde, at faren straks imødegås, herunder

- 1) at de tilstedeværende øjeblikkeligt fjerner sig fra farezonen,
- 2) at brugen af en maskine, en maskindiel, en beholder, en præfabrikeret konstruktion, et apparat, et redskab, et andet teknisk hjælpemiddel eller et stof eller et materiale standses, eller
- 3) at arbejde i øvrigt standses.

§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde, at modtageren af påbud eller andre afgørelser om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen skal indhente bistand fra en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, bl.a. med henblik på, at det forebyggende arbejdsmiljøarbejde i virksomheden styrkes.

Stk. 2. Beskæftigelsesministeren fastsætter nærmere regler om rådgivningspåbuddets indhold, omfang og varighed og de nærmere vilkår herfor.

...

Bekendtgørelse nr. 1516 af 16. december 2010 om bygge- og anlægsarbejde

...

Kapitel 4

Risiko for nedstyrtning, nedskridning og fald m.v.

...

Sikring mod nedstyrtning og gennemstyrtning ved arbejde og færdsel på tage

...

§ 38. Ved arbejde og færdsel på tage, skal der alt efter tagets hældning træffes følgende kollektive sikkerhedsforanstaltninger mod nedstyrtning fra tagkant og tagfod:

- 1) Taghældning under 15°: Hvor tagkanten er mere end 3,5 meter over det omgivende underlag, skal der langs kanten opsættes rækværk eller anden lige så effektiv sikring. Hvis tagarbejdet foregår på skridsikkert underlag og under gode vind- og vejrforhold, kan højden hæves til 5 meter. Hvis arbejdet kan udføres, uden at det er nødvendigt at komme nærmere end 2 meter til tagkanten, kan rækværket erstattes af en tydelig og holdbar markering af arbejdsstedet. Færdsel må ikke finde sted uden for markeringen.
- 2) Taghældning på 15° eller derover: Hvis tagfoden er mere end 2 meter over det omgivende underlag, og der under arbejdets udførelse vil forekomme arbejde eller færdsel i en højde af 5 meter eller derover, skal der, inden arbejdet påbegyndes, ved tagfoden anbringes stillads, skærm, net eller lign., der med sikkerhed kan standse fald af personer. Hvis taget er glat, skal der, uanset hvilken højde, der arbejdes i, anvendes tagstiger, medmindre lægterne forsvarligt kan fungere som sådanne.
- 3) Taghældning på 34° eller derover: Der skal træffes foranstaltninger som angivet i nr. 2 og derudover anbringes skærm, net eller lign. således, at den lodrette afstand fra de steder, hvorfra der arbejdes, til skærmen m.v. aldrig overstiger 5 meter. Der skal desuden, uanset hvilken højde, der arbejdes i, altid anvendes tagstiger, medmindre lægterne forsvarligt kan fungere som sådanne.
- 4) Taghældning over 60°: Der skal træffes foranstaltninger som angivet i nr. 3, dog således, at den lodrette afstand fra arbejdssteder til skærm m.v. aldrig overstiger 2 meter.

Stk. 2. Pladser for op- og nedhejsning af materialer m.v. og rør til nedstyrtning af affald skal være forsynet med rækværk, skærm, net eller lign., når den lodrette afstand fra tagkant til det omgivende underlag det pågældende sted overstiger 2 meter.

Stk. 3. Indhak i taget skal sikres som angivet i stk. 2, medmindre indhakkets er effektivt markeret, jf. stk. 1, nr. 1.

Stk. 4. Ved gavle skal der langs tagkanten opsættes rækværk eller anden lige så effektiv kollektiv sikkerhedsforanstaltning mod nedstyrtning, hvis

- 1) der arbejdes eller sker færdsel på tage med en hældning på 15° eller derover,
- 2) arbejdet eller færdslen sker mindre end 2 meter fra gavlkanten, og
- 3) den lodrette afstand fra det sted ved gavlkanten, hvor der arbejdes eller sker færdsel, overstiger 2 meter til det omgivende underlag.

...

Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 259 af 20. marts 2007 om brug af autoriserede arbejdsmiljørådgivere

...

§ 6. Arbejdsgiveren skal efterkomme påbud om brug af autoriseret arbejdsmiljørådgiver, når Arbejdstilsynet afgiver en eller flere afgørelser om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om et eller flere komplekse og alvorlige arbejdsmiljøproblemer, der indebærer risiko for sikkerhed og sundhed og som angivet i kapitel 3, når overtrædelserne er

- 1) konstateret ved et enkeltstående tilsyn eller ved et tilsynsforløb bestående af screening og et deraf efterfølgende tilsyn, og
- 2) konstateret ved tilsyn med arbejde tilknyttet én produktionsenhed.

Stk. 2. Der afgives ikke påbud efter stk. 1, hvis arbejdsgiveren inden for det seneste år har løst et identisk arbejdsmiljøproblem på samme arbejdssted, og løsningen umiddelbart kan overføres.

...

Kapitel 3

Komplekse og alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen

...

Det fysiske område

...

§ 23. Nedstyrtningsfare eller fare for sammenstyrtning ved arbejde på tage og konstruktioner samt i bygninger

...

Kapitel 4

Rådgivningspligt

§ 37. Modtageren af påbud efter kapitel 2 og 3 har pligt til at bruge en arbejdsmiljørådgiver, der er autoriseret til at yde rådgivning i relation til de nævnte arbejdsmiljøforhold.

Stk. 2. Påbud om brug af en autoriseret arbejdsmiljørådgiver kan ikke efterkommes ved at benytte en autoriseret arbejdsmiljørådgiver, der hører under den juridiske enhed, som har modtaget påbuddet.

§ 38. Ved rådgivningspåbud efter §§ 3 og 6 har arbejdsgiveren pligt til at bruge en autoriseret arbejdsmiljørådgiver til at bistå med rådgivning til henholdsvis løsning af den eller de konkrete overtrædelser, der har udløst rådgivningspåbuddet, og til en revision af produktionsenhedens arbejdspladsvurdering for så vidt angår de konstaterede overtrædelser med henblik på at sikre, at disse overtrædelser fremover forebygges.

...

§ 42. Modtageren af påbud om rådgivning skal indgå en skriftlig aftale med en autoriseret arbejdsmiljørådgiver om rådgivning.

Stk. 2. Aftalen skal indeholde angivelser af, hvordan pligter i forbindelse med rådgivningspåbud efterkommes.

Stk. 3. Aftalen skal forefindes i virksomheden og være til rådighed for virksomhedsledere, arbejdsledere, øvrige ansatte og Arbejdstilsynet.

§ 43. Modtageren af påbud om rådgivning skal give en tilbagemelding til Arbejdstilsynet om indgåelse af en aftale om rådgivning senest 6 uger efter, at påbuddet om rådgivning er modtaget.

Stk. 2. Tilbagemeldingen påtegnes af sikkerhedsorganisationen eller, i virksomheder, der ikke har pligt til at etablere sikkerhedsorganisation, af en repræsentant for de ansatte.

Stk. 3. Modtageren af påbud om rådgivning skal sørge for, at tilbagemeldingen påtegnes af den autoriserede arbejdsmiljørådgiver, som herved bekræfter, at der er indgået en aftale i henhold til § 43.

Stk. 4. Bygherren er undtaget fra pligten i stk. 2.

§ 44. Modtageren af påbud om rådgivning skal indhente en redegørelse fra den autoriserede arbejdsmiljørådgiver, når rådgivningspåbuddet og forhold, der førte til rådgivningspåbuddet, er efterkommet.

Stk. 2. Redegørelsen skal forefindes i virksomheden og være til rådighed for virksomhedsledere, arbejdsledere, øvrige ansatte og Arbejdstilsynet.

Stk. 3. Arbejdsgiveren har pligt til at videregive redegørelsen til sikkerhedsorganisationen eller, i virksomheder, der ikke har pligt til at etablere sikkerhedsorganisation, til en repræsentant for de ansatte.

Stk. 4. Redegørelsen til bygherren skal i hele byggeperioden være tilgængelig for de ansatte og arbejdsgiverne på byggepladsen samt for Arbejdstilsynet.

§ 45. Redegørelsen skal ved rådgivningspåbud efter §§ 3 og 6 indeholde følgende elementer:

- 1) hvordan rådgivningspåbuddet og den eller de afgørelser, der førte til rådgivningspåbuddet, er efterkommet,
- 2) hvordan sikkerhedsorganisationen eller de ansatte har været inddraget i rådgivningsprocessen,
- 3) hvilke initiativer der er taget for at forebygge, at tilsvarende arbejdsmiljøproblemer opstår i virksomheden, og
- 4) resultatet af den revision af arbejdspladsvurderingen for det eller de pågældende problemer, som rådgivningen skal tage udgangspunkt i.

Stk. 2. Redegørelsen for rådgivningspåbud efter § 3 skal ikke tage stilling til en rapport om psykisk arbejdsmiljø uanset, at en rapport om psykisk arbejdsmiljø kan være en del af grundlaget for afgivelse af et rådgivningspåbud efter § 3.

...

§ 49. Modtageren af påbud om rådgivning skal give en tilbagemelding til Arbejdstilsynet om, at rådgivningspåbuddet og de dertil knyttede afgørelser er efterkommet.

Stk. 2. Tilbagemeldingen påtegnes af rådgiveren, der herved bekræfter, at rådgivningspåbuddet og forhold, der udløste rådgivningspåbuddet, jf. de pligter, der fremgår af §§ 37-48, er efterkommet.

Stk. 3. Overtrædelser, der har udløst et rådgivningspåbud efter § 4, skal ikke selvstændigt påtegnes af den autoriserede arbejdsmiljørådgiver.

Stk. 4. Tilbagemeldingen skal være påtegnet af sikkerhedsorganisationen eller, i virksomheder, hvor der ikke skal oprettes sikkerhedsorganisation, af en repræsentant for de ansatte.

Stk. 5. Tilbagemeldingen for påbud efter § 5 skal endvidere indeholde resultatet af undersøgelsen af forholdene i det psykiske arbejdsmiljø, jf. § 47, stk. 1.

Stk. 6. Bygherren er undtaget for pligten i stk. 4.

...

AT-anvisninger, AT-meddelelser mv.

AT-vejledning A.2.1 om nedstyrtnings- og gennemstyrtningsfare på bygge- og anlægspladser.